

Goed nieuws.

Eindelijk is de totstandkoming van het Provinciaal Museum van Natuurlijke Historie in Limburg zekerheid geworden. De stad Maastricht heeft voor dat doel aan ons Genootschap 't voormalig klooster der Grauwe Zusters, op de Looiersgracht, afgestaan.

Dit gebouw, dat om z'n architectuur verdient gerestaureerd te worden, zal, als 't eenmaal hersteld is, eerst echt doen zien, hoe mooi 't past bij een der meest pittoreske hoekjes van Oud-Maastricht.

Waar 't tegenwoordig Bestuur van Maastricht reeds zoo menigmaal bewijzen gaf, dat 't veel voor de verfraaiing der stad voelt, wachten we, met 'n gerust gemoed, den tijd af, waarop de restauratie ter hand wordt genomen.

We zijn er zeker van, dat ze niet lang op zich laat wachten.

De meest noodzakelijke herstellingen en veranderingen zullen dadelijk worden aangebracht.

We hopen in de Lente reeds zóóver te zijn gekomen, dat we alsdan ons Museum feestelijk kunnen openen.

Dank de vrijgevigheid van Maastrichts Gemeentebestuur beschikken we ook over 'n terrein, 't welk we tot 'n Botanischen tuin zullen inrichten.

Deze tuin grenst aan bovengenoemd gebouw.

Ons plan is, om er de meest typische Limburgsche planten in over te brengen.

We doen 'n beroep op *al onze leden*, om er van nu af aan 't hunne toe bij te dragen, dat 'n Museum en tuin in hun genre worden: 'n eenig Museum, 'n eenige tuin!

EIJSDEN.

JOS. CREMERS.

Grondwaterbijzonderheden in verband met de Limburgsche Flora.

Naast het meer of minder groote kalk- en kaligehalte van den bodem heeft het grondwater een overwegenden invloed op den *plantengroei*. Overal waar het de oppervlakte der aarde nadert of bereikt, verandert de flora geheel en bij dieperen grondwaterstand heeft het water nog steeds grooten invloed, indien de boven den eigenlijken grondwaterspiegel gelegen aardlagen het water eenigszins vasthouden en dus vochtig zijn. In het volgende zal ik eenige van mijn observaties mededeelen, die, naar ik hoop, nog eens gecompleteerd zullen worden door onze botanici.

Zuid-Limburg wordt grootendeels bedekt door z.g.n. *löss of Limburgsche klei*. Meestal ligt deze ver boven het grondwater in de putten,

soms 40 à 50 M., zooals te Cadier, Margraten, Ubagsberg, Puth, Doenrade, enz., maar toch dringt het regenwater niet gemakkelijk door deze kleilaag heen. Zij houdt langen tijd het water vast. Waar de *löss* ontbreekt en grint of zand aan de oppervlakte komt, zooals in de Heerlensche en *Brunssumsche heide*, verandert plotseling de cultuur en de flora. Dit is *niet alleen* een gevolg van de chemische verschillen tusschen *löss* en grint of zand, maar evenzeer van de grootere permeabiliteit voor het neerzakkende regenwater en dus van de geringere vochtigheid van den zandigen bodem. Wat de chemische factor doet en wat de grondwatergesteldheid, zullen botanici vermoedelijk nauwkeurig weten.

De streken, waar in Z.-Limburg de grondwaterstand het sterkst met het seizoen varieert, liggen dicht langs de Maas. De uitersten liggen daar een meter of vier uiteen. Mogelijk heeft dit ook invloed op sommige planten. De Geleen kan ook plotseling eenige meters stijgen; de Roode Beek daarentegen heeft een zeer constanten waterspiegel. Alleen langs deze beek staan geen *Canadapopulieren*; wat is de oorzaak?

Een zeer opvallend effect van bijzondere grondwatercondities is in vele Limburgsche *dalhellingen* te zien, althans benoorden de lijn Meerssen-Valkenburg-Kerkrade. De dalen zijn aldaar ingesneden in tertiaire zand- en kleilagen en op de vrij vlakke plateaux, tusschen deze dalen gelegen, dragen de tertiaire gronden een dek van 10 à 15 M. Maasgrint, waarop somtijds nog weder Limburgsche klei ligt. Als regel zakt het op de plateaux (van Ulestraten, Schimmert, Amstenrade, Doenrade, Schaesberg, etc.) neervallende regenwater in den bodem tot op het tertiair; als daarin horizontale doorlopende kleibanken voorkomen, hoe dun zij ook mogen zijn, blijft daarop het water staan. In de dalhellingen komen deze kleibanken aan den dag en dit water treedt dus hier eveneens te voorschijn. Omdat de aanvoer op de plateaux (in den vorm van regen) nooit stilstaat, vloeit boven deze kleilagen in de dalhellingen ook steeds water af. Men spreekt dan van *bronniveaux of bronzones*, die dus met den bovenkant eener kleilaag overeenstemmen.

Zulke *bronzones* komen voor in den steilen oostoever der Molenbeek of Anselderbeek tusschen Ham en Eijgelshoven. De oorzaak is hier de z.g.n. Septarienklei, die *kalkhoudend* is. Als men van het plateau van Kerkrade en Chèvremont afdaalt naar de beek is de grond droog tot aan een lijn, die met den bovenkant der uitstrijkende kleiafzetting overeen komt. Daar begint plotseling een sterk *moerassige bodem* met tal van *typische moerasplanten*, die tevens eenigszins het kalkgehalte dezer klei moeten vertolken.